

OTVORENO PISMO MATICE HRVATSKIH SINDIKATA PREDSDJEDNIKU REPUBLIKE HRVATSKE

PREDSJEDNIK RH

Ivo Josipović

Zagreb, 9. prosinca 2012.

Predmet: Suspenzija demokracije u dijelu socijalnog života zemlje

Poštovani predsjedniče!

Vlada RH prihvatila je **Nacrt prijedloga zakona o uskrati pojedinih materijalnih prava zaposlenima u javnim službama** i uputit će ga u Sabor RH na usvajanje. Zakonom se poništavaju odredbe kolektivnih ugovora što je bez presedana u novijoj hrvatskoj povijesti.

Time se ovim Zakonom ruši jedno od najvažnijih načela civiliziranih društava, poznato još iz rimskog prava: ugovori se moraju poštovati (pacta sunt servanda).

Time se ovim Zakonom ruši sustav, i ovako slabašnih, kolektivnih radnih odnosa u zemlji, jer se kolektivno pregovaranje pretvara u besmisleni napor sindikata i poslodavaca. Tko će uopće pregovarati ako vlast već sutra može poništiti odredbe danas sklopljenog ugovora. Kolektivni ugovor tako gubi sadržaj pravne obaveznosti ugovorenih prava. Time ga vlast pretvara u dogovor a ne ugovor, što je negacija svih bitnih odrednica samog pojma. To stvara ozbiljnu pravnu nesigurnost čime se potkopava društvena stabilnost zemlje.

Ovakvim postupcima vlasti onemogućuje se i pravo na štrajk za prava koja zakon poništava jer štrajk protiv zakona nije zakonit. U ovom slučaju radi se o pravima koja su uvijek i svugdje materija kolektivnih ugovora. Time pravo na štrajk postaje formalno pravo s kojim radnici ne mogu postići ništa jer ono što postignu već se sutra može derogirati zakonom.

Ovim Zakonom oduzima se i smisao pravu i slobodi građana na sindikalno organiziranje, jer rezultat napora sindikata da legalnim sredstvima pritiska utječe na uvjete rada i života radnika vlast može poništiti. Čemu onda sindikati ako im se oduzima bitni pravno-ekonomski sadržaj njihovog djelovanja - mogućnost pritiska na cijenu rada?

Konvencije Međunarodne organizacije rada priječe takvo postupanje izvršne i zakonodavne vlasti. Njihova je svrha zaštititi slabije u društvenoj i političkoj areni. Međutim, ovim Zakonom grubo se krše temeljne konvencije broj. 87 i 98., koje ulaze u domenu ljudskih prava (pravo na kolektivno pregovaranje i pravo na organiziranje, akcijsko i institucijsko) a koje su sastavni dio domaćeg pravnog poretka. Odstupanje od ovih konvencija moguće je samo u teškim izvanrednim okolnostima, kao što su rat, elementarne nepogode i drastična pogoršanja gospodarskih okolnosti koja se u vrijeme sklapanja ugovora nisu mogla predvidjeti.

Derogacija Zakonom, suprotno ovim konvencijama teška je mjera neprimjerena težini postojećih okolnosti i provedena mimo procedura koju Međunarodna organizacija rada zahtijeva. Zakon je donesen kao supstitut neodržanih pregovora sa sindikatima, jer je vlast zaspala i propustila u datom roku sjesti sa sindikatima na čije se ugovore odredbe Zakona odnose. Zbog propusta izvršne vlasti olako i krajnje neodgovorno zadire se u temeljna načela demokratskog poretka.

Radi se de facto o nasilju države nad svojim građanima jer se na silu otimaju jednom ugovorena i dogovorena prava, a slabija strana nakon takve mjere nema mogućnost zaštite svojih prava niti na sudu niti u štrajku. Također, ovim Zakon izrijekom se poništava temeljno načelo radnog prava o primjeni povoljnijeg prava „in favorem laboratoris“.

Sigurni smo da Vam je kao pravniku potpuno jasna težina ove mjere. Sigurni smo da imate punu svijet o beskrupuloznosti ovoga postupka u rušenju niza principa i standarda na temelju kojih funkcioniraju sustavi zapadne demokracije i civiliziranog svijeta.

Takav postupak suspendira demokraciju u dijelu socijalnog života. Sindikati bez kolektivnog pregovaranja nisu subjekt demokratskog poretka, i postaju tek paravan za politiku i odluke izvršne vlasti, što smo na ovim prostorima imali prilike iskusiti 45 godina za vrijeme komunističkog totalitarnog poretka. U totalitarizmu vlade kontroliraju sindikate, u demokraciji sindikati korigiraju vlade. Ovo je pokušaj da se ta korektivna uloga sindikata poništi i oni pretvore u prirepak svakoj vlasti. Radi se o agresiji na samu srž socijalne demokracije i narav demokratske vladavine u RH.

Umjesto „historijskih interesa radničke klase“, što je bio razlog za suspenziju sindikata u totalitarizmu, kada kolektivnog pregovaranja nije bilo niti je smjelo biti, sada se kao razlog za rušenje temeljnih vrijednosti demokratskog poretka navode razlozi financijske konsolidacije i rasterećenje gospodarstva.

Kao predsjedniku svih građana Hrvatske, skrećemo Vam pozornost da temeljne vrijednosti jednoga društva nikada i nigdje ne smiju biti podložne trivijalnosti trenutnih i privremenih financijskih okolnosti. Društva koja ne čuvaju svoja načela pretvaraju se u kaotična društva bez identiteta i perspektive.

Budući se ovim Zakonom dovode u pitanje ustavne odredbe o pravu na kolektivno pregovaranje i pravu na sindikalno organiziranje, očekujemo da ćete, kao predsjednik svih građana Hrvatske, prepoznati esencijalnu važnost ovoga problema i iskoristiti svoju ustavnu mogućnost da prilikom potpisivanja Zakona odmah isti pošaljete Ustavnom sudu na ocjenu ustavnosti, sukladno Vašim mogućnostima iz čl. 89. Ustava RH.

Smatramo to i Vašom dužnošću spram svih građana ove zemlje, neovisno o političkom opredjeljenju, neovisno o članstvu u sindikatu, neovisno o svjetonazoru... jer se radi o ljudskom pravu građana na sindikalno organiziranje koje svaki građanin može i ne mora konzumirati, ali čije se djelovanje odnosi izravno ili neizravno na sve građane RH, što uostalom predviđa i Ustav u člancima 57., 60., i 61.

Molimo Vas, također, da zbog krucijalne važnosti ovog pitanja hitno sazovete sjednicu Vijeća za socijalnu pravdu.

Za **Maticu hrvatskih sindikata**

Predsjednik Vilim **Ribić**

P.S. Vaša je intervencija prijeko potrebna jer bi Ustavni sud tome pitanju pristupio hitnije ako dolazi s Vaše adrese, nego li s naše. Poučeni iskustvom, Ustavni sud će na našu pritužbu, odluku donijeti kada to bude kasno i kada će Zakon već biti nepovratno konzumiran.